

poziomie globalnym czy nawet europejskim z góry wydaje się działaniem bezzasadnym i skazanym na nieefektywność, biorąc pod uwagę chociażby specyfikę poszczególnych krajów i społeczeństw. To właśnie rządy poszczególnych krajów są kompetentne i zorientowane w potrzebach swoich obywateli, więc najlepiej wiedzą, które kierunki pomocy społecznej potrzebują większych lub mniejszych transferów pieniędzy. Takie wnioski potwierdzają wyniki korelacji ogólnych wydatków na pomoc społeczną z przyznawanymi świadczeniami pomocy społecznej, przedstawione w dalszej części tego rozdziału.

5.4.3. Efektywność realizacji zadań krajowych w zakresie polityki społecznej

Wydatkowanie środków publicznych i wykorzystywane w ramach tego procesu narzędzia zarządzania powinny służyć podniesieniu efektywności realizacji usług publicznych względem obywateli [Zaheer, Rashid, 2017]. Na podstawie analiz badawczych oraz doświadczeń praktycznych wyodrębnia się najbardziej uniwersalny, powszechny paradygmat budżetowania zadaniowego. Metoda ta łączy w swoich ramach podstawowe zasady dobrego, racjonalnego oraz transparentnego planowania i wydatkowania środków publicznych, które powinny być wsparte właściwymi rozwiązaniami instytucjonalnymi [Lubińska, 2010].

W tabeli 5.4 przedstawiono wyniki analizy korelacji r Pearsona, która służy do identyfikacji, czy mierzone zmienne ilościowe są powiązane ze sobą związkiem liniowym. Badanie zostało wykonane na próbie krajów członkowskich Unii Europejskiej na podstawie danych dla lat 1996–2016, a wyniki przedstawiono także celowo dla zobrazowania skali zjawiska oprócz tabeli na kolejnych rysunkach 5.5–5.14. Dane dotyczące wartości poszczególnych zmiennych pozyskano z bazy danych dostępnej na stronach Komisji Europejskiej.

Z analizy wyników korelacji wynika, że wydatki na pomoc społeczną były silnie powiązane z większością ściśle ukierunkowanych świadczeń udzielanych obywatelom w poszczególnych krajach uwzględnionych w badaniu. Wydatki na walkę z zagrożeniem ubóstwem lub wykluczeniem społecznym są najsłabiej skorelowane ze wszystkich grup wydatków z ogólnymi wydatkami na pomoc społeczną na poziomie krajowym, dlatego na rysunku 5.1 wskazano, że niektóre podkategorie z tego obszaru powinny być realizowane na poziomie europejskim.

Wszystkie kraje Unii Europejskiej wykazują troskę i chęć pomocy osobom niepełnosprawnym, których stan zdrowia uniemożliwia podjęcie pracy. Członkowie Wspólnoty zobowiązani są zapewnić tej grupie społecznej godne warunki egzystencjalne [De Simone, Gaeta, Ercolano, 2012]. Zakres obowiązków państwa wobec niepełnosprawnych regulują wewnętrzne ustawy o pomocy i rehabilitacji społecznej. Określają one formę oraz wysokość zasiłków, rent i emerytur. Wyniki korelacji ogólnych wydatków na pomoc społeczną ze świadczeniami związanymi z chorobą i niepełnosprawnością,

Tabela 5.4. Wyniki analizy korelacji dla danych kategorii świadczeń z pomocy społecznej i wydatków badawczo-rozwojowych w tej dziedzinie społecznej w krajach UE w latach 1996–2016

Kraj	Wydatki na pomoc społeczną (w mln euro)									
	Świadczenia związane z chorobą i niepełnosprawnością	Świadczenia związane ze starzeniem się	Świadczenia dla osób uprawnionych do świadczeń z tytułu śmierci bliskiego	Świadczenia na rzecz rodzin i dzieci	Świadczenia z tytułu bezrobocia	Zasiłki mieszkaniowe	Świadczenia dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, gdzie indziej niesklasyfikowane	Prace badawczo-rozwojowe w zakresie ochrony socjalnej	Świadczenia społeczne, gdzie indziej niesklasyfikowane	Zagrożenie ubóstwem lub wykluczeniem społecznym
Austria	0,98	1,00	1,00	0,92	0,98	0,80	0,95	0,01	0,72	0,45
Belgia	0,97	1,00	0,99	0,98	0,72	0,92	0,98	-0,10	0,68	-0,63
Czechy	0,75	0,99	0,99	0,88	0,70	0,56	0,83	-0,20	0,93	-0,91
Dania	0,98	0,98	-0,50	0,96	0,21	0,99	0,87	0,51	0,89	0,66
Estonia	0,99	1,00	0,48	0,99	0,94	-0,29	-0,12	0,88	0,76	-0,09
Finlandia	0,80	0,99	0,98	0,98	0,84	0,89	0,98	-0,48	0,01	-0,43
Francja	0,99	1,00	1,00	0,99	0,95	0,99	0,88	0,08	0,93	-0,63
Grecja	0,82	0,98	0,88	0,74	0,53	0,29	0,30	0,84	-0,61	-0,25
Hiszpania	0,97	0,98	0,99	0,93	0,90	0,50	0,86	0,68	0,67	0,76
Holandia	0,89	1,00	-0,91	0,92	0,80	0,91	0,97	0,99	-0,80	0,07
Irlandia	0,95	0,98	0,97	0,97	0,95	0,95	0,99	0,63	0,46	0,45
Litwa	0,99	0,98	0,93	0,88	0,92	-0,09	0,72	-0,78	-0,42	-0,76
Luksemburg	0,99	1,00	0,43	1,00	0,77	0,69	0,99	-	0,79	0,86
Łotwa	0,75	0,96	0,17	-0,24	0,45	0,07	0,73	-0,66	-0,75	-0,73
Niemcy	0,97	0,99	0,83	0,98	-0,32	0,60	0,00	0,85	0,84	0,10
Polska	0,98	0,99	0,98	0,86	0,22	-0,57	0,95	-0,50	0,81	-0,91
Portugalia	0,44	0,99	0,98	0,67	0,92	-0,76	0,73	-0,22	0,62	-0,02
Słowacja	0,78	0,98	0,98	0,98	0,87	0,88	0,98	0,53	0,58	-0,80
Słowenia	0,95	0,99	0,92	0,98	0,65	0,91	0,93	-0,86	0,68	0,62
Szwecja	0,75	0,97	-0,51	0,99	0,32	-0,11	0,90	-0,65	0,92	0,71
Węgry	0,99	0,98	1,00	0,99	0,78	0,56	0,50	0,64	0,46	-0,22
Wielka Brytania	0,98	1,00	-0,32	0,63	0,12	0,95	0,96	-0,63	0,63	-0,08
Włochy	0,98	0,99	1,00	0,87	0,96	0,96	0,93	-0,85	-0,24	0,71

Źródło: opracowanie własne.